

Yttrande om meddelande om ny kommunstruktur (ref ÅLR 2017/2812)

Kumlinge kommun har ombetts yttra sig om landskapsregeringens meddelande om kommunstruktur. Förslaget innebär för Kumlinges del att Brändö och Kumlinge skulle gå ihop och bilda en "norra skärgårdens kommun".

Kumlinge kommun har i nuvarande system ingen kris, varken ekonomisk eller kvalitetsmässig. Kommunen har de senaste åren stärkt sina intäkter och effektiviserat sin verksamhet och ser en uppåtgående trend. Naturligtvis är en liten kommun alltid sårbar men Kumlinge är utifrån sin storlek väl rustad att klara av utmaningar. Befolkningen minskar inte just nu och elevantalet i skolan ökar med en handfull elever till hösten.

Det som däremot förändrar framtidsbilden är det av landskapsregeringen föreslagna landskapsandelssystemet som beräknas innebära en intäktsminskning av storleksordningen 50-100.000 för Kumlinge kommun vilket kan utgöra över 10% av dagens landskapsandelar. Att från ett år till ett annat spara så mycket pengar på driften är i det närmaste omöjligt om inte även några andra förutsättningar ändras.

En förutsättning som skulle kunna förändra läget är naturligtvis fördjupat samarbete eller samgående med en eller flera kommuner. Eftersom skärgårdens geografi sätter begränsningar för hur man kan samlokalisera kommunal verksamhet skulle det främst röra sig om administrativ effektivisering. Det är även tänkbart att en viss samordningsvinst skulle uppstå i och med att man utnyttjar ledig kapacitet i t.ex. kommunernas äldreboenden mer flexibelt över nuvarande kommungränser och att vissa personalresurser skulle kunna täcka för varandra på ett nytt sätt.

Kumlinges bedömning är inte att dessa effektivitetshöjningar går att uppnå i samma grad med "bara" samarbete mellan kommunerna då det fortsatt skulle vara fråga om separata juridiska entiteter som skulle administreras utifrån separata regelverk, ha separata organ, separata personalgrupper, ekonomiska förutsättningar etc. Preliminärt ter det sig alltså mer ändamålsenligt att undersöka samgångsmöjligheter än endast samarbete. Dock kräver ett sådant förfarande för att vara effektivt att de inblandade kommunerna aktivt bidrar till att utreda förutsättningar och konsekvenser. Här ser Kumlinge ett problem då kommunen hitintills tyckts svårt att hitta en annan kommun som aktivt vill undersöka dessa möjligheter tillsammans med Kumlinge.

Kumlinge kommun har tidigare meddelat landskapsregeringen att kommunen anser att det vore mer ändamålsenligt och genomförbart att gå ihop med Brändö än med övriga skärgården. Denna uppfattning baserades bl.a. på nuvarande trafiksystems begränsningar. Trafiksystemet är dock inte statiskt och under förutsättning att infrastrukturen ändras för att stödja en eventuell ny kommunstruktur kan även nya möjligheter öppnas. Med fullt genomförbara justeringar av trafiken är Sottunga och Kumlinge tänkbara delar av samma kommun.

I första hand är det alltså Kumlinges tre grannkommuner Vårdö, Sottunga och Brändö som faller sig som naturliga partners. Kumlinge skulle därför gärna se att en kommunindelingsutredning tillsätts med inriktning på att undersöka möjligheterna för dessa fyra kommuner i någon tänkbar kombination. En sådan utredning skulle ge bredare beslutsunderlag än en utredning begränsad till kombinationen Kumlinge-Brändö.

Avgörande för att Kumlinge kommun sedan ska stödja en kommunsammanslagning är att primära verksamheter som barnomsorg, skola och äldreomsorg fortsatt produceras lokalt i det som idag utgör Kumlinge kommun. Om detta inte finns kvar upphör samhället i Kumlinge att vara ett samhälle byggt för vanliga människors vanliga liv.